

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	ISTORIE
1.3 Departamentul	DIAAIA
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii /Calificarea	istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Grecia antică: Configurații culturale și politice în Grecia Arhaică					
2.2 Titularul activităților de curs		Alexandrina Lițu					
2.3 Titularul activităților de seminar		Alexandrina Lițu					
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	Evaluare de parcurs	2.7 Regimul disciplinei	Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru alocate activităților didactice)*

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore de studiu individual		58			
3.9 Total ore pe semestru		100			
3.10 Numărul de credite		4			

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul stăpânește cronologia și specificul geografic al cursului • Studentul înțelege noțiunile și formulele instituționale specifice • Studentul cunoaște și evaluează sursele primare specifice și bibliografia fundamentală • Studentul cunoaște instrumentele de lucru specifice • Studentul cunoaște și înțelege argumentațiile prezentate în bibliografie <p>Studentul face o analiză personală pe baza metodelor de analiză deprinse și alcătuiește un discurs coerent pe o temă dată</p>
Competențe transversale	Capacitatea de a înțelege discursuri complexe, interdisciplinare ; capacitatea de a utiliza conținuturi interdisciplinare și de a construi un discurs argumentat pe baza lor.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studentului cu problematicile, tipurile de analiza istorică și bibliografia specifică epocii arhaice
7.2 Obiective specifice	Cunoașterea cronologiei, geografiei specifice, a surselor și a evenimentelor și proceselor caracteristice epocii arhaice a istoriei Greciei și creării polis-ului.

8. Conținuturi

Curs	Metode de predare	Observații ¹
Temele de curs pot suferi permutări în funcție de evoluția discuțiilor Materiale de curs și seminar, precum și informațiile relevante, vor fi postate în grupul dedicat de pe Microsoft Teams.		
Tema 1 Obiectul cursului. Definiții ale conceptului de polis. Ce este cetățenia? Cronologie și geografie. Sursele utilizate și problematici specifice surselor.	Expunere-mijloacedigitale, comentariu de surse, interacțiune cu studenții	
Tema 2 Structuri de putere la sfârșitul epocii bronzului. Creta și Micene. Micenienii în Mediterana Epocii Bronzului. Colapsul de sistem.		
Tema 3 Dark Age. Invația doriană (întoarcerea Heraklizilor) vs popoarele mării. Monumentul de la Toumba. Necropole și așezări. Reconfigurarea relațiilor sociale și a structurilor de putere.		
Tema 4 Homer. Composition in performance vs literacy. Aed-ul, stăpânitor de adevăr. Istoricitatea războiului troian. Societate eroică și societate divină la Homer. Hesiod.		
Tema5 Nașterea cetății. Ipoteze moderne despre nașterea cetății : sanctuare și teritoriu, necropole, cultul eroilor, definirea cetățeniei. Inventarea alfabetului și primele inscripții. Reforma hoplitică? Alternative la cetate și atenocentrismul.		
Tema 6 Nașterea cetății. Colonizarea în Marea Mediterană și Marea Neagră, arheologie și reprezentare scrisă. Metropole și colonii. Ionia și Miletul arhaic. Corințul arhaic. Eubeea arhaică.		
Tema 7 Nașterea cetății. Crize, reforme și reformatori. Atena arhaică. Solon, reforme și producție literară. Sparta arhaică. Licurg.		
Tema 8 Tiranii și tirania-spectacolul autorității personale.		
Tema 9 Producțiile și experimentele cetății: spațiul urban și teritoriul, amenajări sacre, ceramica , arhitectura și sculptura, producții intelectuale, sanctuarele panelenice, Jocurile panelenice.		
Tema 10 Stiluri de viață: aristocrații în cetate. Valori și comportamente. Jocuri, război, vânatoare, banchet. Orientalizare, elenizare, hibridizare, mediteraneizare.		
Tema 11 Construcția ateniană. Clisthene la Atena. Isonomia. Epimenides, Kylon, Solon-tiranie-tiranoctoni-Clisthene. Problematizare: cetățenie și timocrație, cetățenie și isonomie. Stasis. Experimente politice, instituții, reprezentări și valori civice la Atena. Reformularea spațiului și a timpului. Construcția și reconstrucția trecutului în perioadele clasică și elenistică.		
Tema 12 Războaiele medice. Mitologia ateniană a războaielor medice vs. surse persane.		

BIBLIOGRAFIE (bibliografia obligatorie in bold; la curs, minim 2 la alegere/4):

Preexamen

Gehrke, H-J, *Alexandru cel Mare, București, 2011.*
Mossé, Cl, *Procesul lui Socrate, București, 2001.*
Maffre, J-J, *Secolul lui Pericle, București, Corint, 2004.*

Curs

Boardman, J., *Grecii de peste mări. Colonizarea greacă și comerțul timpuriu*, București, 1988.

Cartledge, P., Spartanii, București, 2019.

Cline, E., 1177 BC-*The Year Civilization Collapsed*. PrincetonUP, 2015 (/conferință filmată youtube).

Cline, E., *The Trojan War: A Very Short Introduction*, Oxford, 2013.

Connor, W.R., „Tribes, Festivals and processions. Civic Ceremonial and Political Manipulation in Archaic Greece”, *JHS*, 107, 1987, 40-50.

Latacz, J., *Troy and Homer: Towards a Solution of an Old Mystery*, Oxford, 2004.

Svenbro, J., *Phrasikleia: Antropologia lecturii în Grecia antică*, București, 2004.

Polignac, Fr. de, *Cults, Territory, and the Origins of the Greek City-State*, Chicago, 1995.

Vernant, J-P, *Originile gândirii grecești*, București, 1995.

Vernant, J-P, *Mit și gândire în Grecia antică: studii de psihologie istorică*, București, 1995.

Lucrări generale (vor fi indicate punctual câteva pagini de citit în funcție de temă)

Hall, J.M., *A History of the Archaic Greek World ca. 1200-479 BCE*, Wiley Blackwell, 2014².

Raaflaub, K.A., van Wees, H. ed., *A Companion to Archaic Greece*, Blackwell Publishing, 2009.

Shapiro, H.A. ed., *The Cambridge Companion to Archaic Greece*, CUP, 2009.

Seminar/laborator		Observații ¹
Temele de seminar pot suferi permutări în funcție de evoluția discuțiilor		
Tema 1 Seminar introductiv. Exerciții de comentariu de surse literare și vizuale. Probleme de interpretare puse de surse- exemplificare <i>Dezbaterea persă</i> (Herodot)	Interactivă, prezentări multimedia	
Tema 2 Griffin warrior. Analizia surselor arheologice. <i>Archaologia</i> lui Tucidide. Tucidide ca sursa istorică.		
Tema 3 Homer – comentariu de sursa (schimbul de daruri, etica eroică, dueluri, natura puterii în societatea eroică, elemente care prefigurează instituțiile <i>polis</i> -ului, aedul). Hesiod (mitul lui Prometeu ; configurarea Pantheon-ului). Imnii homerici (probleme de cronologie).		
Tema 4 Surse despre colonizare. Fondarea Cyrenei. Herodot ca sursa istorică.		
Tema 5 Legislatori, reformatori și tirani. Surse literare și epigrafice despre instituțiile cetății.		
Tema 6-7 Cultură scrisă și materială arhaică		

BIBLIOGRAFIE:

Surse vizuale, scrise-Homer, Hesiod, Herodot, Tucidide, Platon, Aristotel

Detienne, M., *Stăpânitorii de adevăr în Grecia arhaică*, București, 1996.

Detienne, M. și Vernant, J.P., *Vicleșugurile inteligenței. Metis la greci*, București, 1999.

Donlan, W. (1993): “Duelling with Gifts in the ‘Iliad’: As the Audience Saw It”, *Colby Quarterly*, 29, 3, 155-172.

(<https://digitalcommons.colby.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2970&context=cq>)

Vidal-Naquet, P., „Valori mitice și religioase ale pământului și sacrificiului în *Odiseea*” în *Vânătorul negru. Forme de gândire și forme de societate în lumea greacă*, București, 1985, 47-79.

Whitley, J., „Social Diversity in Dark Age Greece”, *The Annual of the British School at Athens*, 86, 1991, 341-365.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentul operează cu surse și informații de natură diferită și învață să le analizeze și să le coreleze în mod critic. Studentul învață să construiască un discurs argumentat. Studentul se inițiază în problematicile specifice studiului Greciei arhaice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Prezența minimă: 70% -cunoaștere adecvată a cronologiei, geografiei, temelor specifice	Verificare - lucrare scrisă (preexamen) 1h în ultima săptămână din noiembrie - lucrare scrisă 1 h în ultima săptămână din decembrie (materia de curs și seminar până la Homer inclusiv) - lucrare scrisă 1 h în ultima săptămână din ianuarie (restul materiei de curs și seminar)	Admis/respins 40% 40%
10.5 Seminar/laborator	Prezența minimă: 70% -analiza pertinentă a surselor, cunoașterea temelor și problematicilor evidențiate	- fișe de seminar pe model dat-de alcătuit în timpul fiecărui seminar și predate online după sfârșitul acestuia – pentru alcăturirea lor corectă se pot obține până la 2 puncte care se adaugă la nota minim 5 obținută la fiecare dintre cele 2 lucrări scrise notate	20 %
10.6 Standard minim de performanță fișele de seminar sunt obligatorii pentru a intra în examen; cunoașterea surselor; analiză la nivel elementar			

Data completării : 18.09.2024